

ANAHTAR KELİMELER

- ✓ ERAS
- ✓ Hepatobiliyer Cerrahi
- ✓ Perioperatif Uygulama
- ✓ Hemşirelik
- ✓ Cerrahi Sonrası Hızlı İyileşme

İLETİŞİM

E-POSTA:
tekinebihat94@gmail.com

TEZ DANIŞMANI

TELEFON:
0224-294-24-74

E-POSTA:
nurselaydin@uludağ.edu.tr

HEPATOBİLİYER CERRAHİDE PERİOPERATİF UYGULAMALARIN ERAS PROTOKOLÜNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ VE HEMŞİRELİK UYGULAMALARININ BELİRLENMESİ

Nebihat TEKİN

0000-0001-5733-7059

**BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

DANIŞMAN

Dr.Öğr. Üyesi Nursel VATANSEVER

0000-0002-5858-573X

**BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI
BURSA – TÜRKİYE**

TEZ ÖZETİ

Bu araştırma, hepatobiliyer cerrahi geçiren hastalarda perioperatif uygulamaların ERAS protokolüne göre değerlendirilmesi ve hemşirelik uygulamalarının belirlenmesi amacıyla prospektif ve tanımlayıcı olarak yapıldı. Araştırma Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Genel Cerrahi Kliniğinde, Ocak 2021-Haziran 2021 tarihleri arasında 180 hasta ile yürütülmüştür. Veriler literatür doğrultusunda geliştirilen sosyo-demografik formu ve ERAS bilgi formu kullanılarak elde edilmiştir.

Çalışmamızda, hastalara uygulanan cerrahi girişimlerin; %46,7'si laparoskopik kolesistektomi, %17,2'si whipple prosedürü, %14,4'ü karaciğer rezeksiyonu, %9,4'ü koledok cerrahisidir. Yapılan çalışmada ameliyat öncesi hastaların %14,4'üne beslenme desteği başlanmıştır. Hastaların hiçbirine mekanik bağırsak hazırlığı yapılmamıştır. Çalışmada hastaların %46,7'sine trombo-emboli profilaksisi uygulanmıştır. Çalışmamızda hastaların %62,8'ine antibiyotik profilaksisi cilt kesisinden önce yapılmıştır. Çalışmadaki hastaların %51,1'ine minimal invaziv cerrahi uygulanmıştır. Hastaların %51,1'inde nazogastrik dren vardır ve ortalama 0 (0-11) günde, hastaların foley kateterleri ortalama 1 (0-5) günde çıkarılmıştır. Çalışmadaki hastaların %64,4'ünde abdominal dren vardır ve drenler ortalama 3 (1-10) günde çıkarılmıştır. Hastalar ortalama 1 (0-13) sıvı gıda ve 1 (0-15) günde katı gıdaya başlamışlardır. Hastaların ameliyat sonrası %47,2'sine analjezik olarak parasetamol ile birlikte NSAİİ kullanılmıştır. Ameliyat sonrası hastaların % 92,2'sin de antiemetik uygulanmıştır. Çalışmamızda hastalar ameliyat sonrası ortalama 6 (4-24) saatte mobilize olmuşlardır. Hemşireler, ERAS bileşenlerinin uygulanmasında aktif rol oynamaktadırlar.

TEZ SONUÇLARININ UYGULAMA ALANLARI

Hepatobiliyer sistem (HPB) karaciğer, pankreas, safra kesesi ve safra yollarını içeren özel bir alandır. Hepatobiliyer sistem cerrahisi, yüksek morbidite ve mortalite oranlarıyla karmaşık bir sürece sahiptir.

Kanıtla dayalı araştırmalar ile yeni cerrahi yaklaşımlar; cerrahi sonrası hasta bakımında bazı geleneksel yaklaşımların değiştirilmesinin cerrahi iyileşmeyi hızlandırabileceği ve mortalite oranlarını azaltılabileceğini göstermiştir. Perioperatif uygulamaların ERAS protokolüne uygun olması için; klinik çalışanlarının ERAS protokolü hakkında bilgilendirilmeli ve kliniklerde standart protokoller kullanılmalıdır. HPB cerrahide hemşirelerin, ERAS protokollerini bilmesi ve uygulaması bakım kalitesini artıracaktır.

